

Vrouwelijke gezinsmigranten

Kennisplatform Integratie & Samenleving (KIS) heeft drie participatieprofielen samengesteld over diverse groepen vrouwen met een migratieachtergrond. In deze profielen staat feitelijke informatie voor gemeenten en hun ketenpartners die beleid en uitvoering van arbeidsmarkttoeleiding en reïntegratie van deze vrouwen willen (door)ontwikkelen. De andere 2 profielen statushouders en oudkomers kunt u downloaden op kis.nl.

Introductie

Vrouwelijke gezinsmigranten zijn vrouwen die om verschillende redenen naar Nederland zijn gekomen om zich aan te sluiten bij een persoon die al in Nederland is gevestigd. Deze persoon wordt 'de referent' genoemd.¹ Meestal gaat het om een partner, maar het is ook mogelijk dat minderjarige kinderen zich bij hun ouders in Nederland voegen en andersom.² Gezinsmigranten komen zowel vanuit landen binnen als buiten de Europese Unie (EU) naar Nederland. Van alle migranten die van landen buiten de EU naar Nederland komen, vormen gezinsmigranten al jaren de grootste categorie.³ Door de verschillende herkomstlanden en migratieredenen van gezinsmigranten, vormen deze nieuwkomers een zeer diverse groep.

In totaal kwamen er in 2018 meer dan 51.000 mensen als gezinsmigrant naar Nederland. Bijna 60% hiervan was vrouw.⁴ Van landen buiten de EU arriveerden meer dan 27.000 mensen als gezinsmigrant, waarvan bijna 18.000 vrouwen (66%). Van deze vrouwelijke gezinsmigranten was 76% 18 jaar of ouder.

In dit participatieprofiel bieden we achtergrondinformatie over volwassen vrouwen die recent (maximaal 5 jaar geleden) als gezinsmigrant naar Nederland zijn gekomen. We focussen daarbij op vrouwelijke gezinsmigranten van buiten de EU, omdat zij voor het overgrote deel inburgeringsplichtig zijn – en gemeenten in de nieuwe Wet inburgering een taak krijgen in het begeleiden van gezinsmigranten tijdens hun inburgeringstraject (inclusief oriëntatie op de arbeidsmarkt).

Het Nederlandse systeem kent twee belangrijke voorwaarden die gelden voor volwassenen die als gezinsmigrant naar Nederland komen.⁵ Allereerst is het van belang dat de referent bij wie de gezinsmigrant zich voegt, voldoet aan een inkomenseis die gebaseerd is op voldoende en duurzaam inkomen. Voor gezinsmigranten van buiten de EU geldt daarnaast dat zij verplicht zijn om een 'basisexamen inburgering in het buitenland' af te leggen.⁶ Hiermee begint de inburgering al in het land van herkomst, zodat de migrant voor haar vestiging in Nederland beschikt over basiskennis van de Nederlandse taal en de Nederlandse samenleving. Ook moeten zij na aankomst in Nederland het inburgeringstraject volgen. Gezinsmigranten krijgen 3 jaar de tijd om te voldoen aan deze verplichting.

1 3 Sterckx, L. Dagevos, J., Huijnk, W., & Lisdonk, J. van (2014). *Huwelijksmigratie in Nederland. Achtergronden en leefsituatie van huwelijksmigranten*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

2 Maliepaard, M., Meer, M. van der, Noyon, S. & Schans, D. (2018). *Migratie in beeld*. Den Haag: WODC.

3 Immigratie en Naturalisatiedienst (2020). *Jaarcijfers 2019*. Geraadpleegd op 2 november 2020 via <https://ind.nl/documents/tabel%202019.pdf>

4 Centraal Bureau voor de Statistiek (2020). <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84808NED/table?ts=1606319036297>, geraadpleegd op 19 november 2020; Centraal Bureau voor de Statistiek (2020). <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84809NED/table?ts=1606319182624>, geraadpleegd op 19 november 2020.

5 Een gezinsmigrant kan zich ook als (stief-, opvang-, pleeg-)ouder voegen bij een minderjarig Nederlands kind. Er gelden dan andere voorwaarden; het kind hoeft niet financieel garant te staan voor de ouder. IND (2020) [https://ind.nl/Familie/Paginas/Ouder\(s\)-van-een-minderjarig-Nederlands-kind.aspx](https://ind.nl/Familie/Paginas/Ouder(s)-van-een-minderjarig-Nederlands-kind.aspx), geraadpleegd op 12 november 2020.

6 Personen met de nationaliteit van een EU/EER-land, Australië, Canada, Japan, Monaco, Nieuw-Zeeland, Turkije Vaticaanstad, de Verenigde Staten, Zuid-Korea of Zwitserland zijn vrijgesteld van het basisexamen inburgering in het buitenland. IND (2020) <https://ind.nl/Paginas/Basisexamen-inburgering-in-het-buitenland.aspx>, geraadpleegd op 23 november 2020.

Nadat de IND de aanvraag voor het verblijfsdoel 'familie en gezin' goedkeurt, kan de gezinsmigrant naar Nederland reizen en krijgt zij een verblijfsvergunning voor vijf jaar. Dit wordt een afhankelijke verblijfsvergunning genoemd, omdat de gezinsmigrant ervoor afhankelijk is van de verblijf- en inkomenssituatie van de referent. Na die periode is het mogelijk om een aanvraag in te dienen voor een zelfstandige verblijfsvergunning of voor het verkrijgen van de Nederlandse nationaliteit.

Beperkt zicht op achtergrondkenmerken en leefsituatie gezinsmigranten

In dit participatieprofiel willen we een zo compleet mogelijke beschrijving geven van de groep recente vrouwelijke gezinsmigranten. We maken waar mogelijk gebruik van recente cijfers, en baseren ons daarnaast op oudere informatie om een beeld te kunnen schetsen van deze groep nieuwkomers. De meest recente cijfers over o.a. de aantallen gezinsmigranten en hun herkomstlanden zijn afkomstig van CBS Statline data, waarbij is gekozen voor immigratiejaar 2018 en verblijfsduur van één jaar. De meest recente cijfers over de sociaaleconomische positie van vrouwelijke gezinsmigranten zijn ook afkomstig van CBS Statline data, waarbij immigratiejaar 2016 in combinatie met twee verblijfsjaren de meest recente informatie oplevert.

Over de achtergrondkenmerken en leefsituatie van recente gezinsmigranten is weinig gerapporteerd. Wel is er een uitgebreid onderzoeksrapport uit 2014 beschikbaar genaamd 'Huwelijksmigratie in Nederland' van het Sociaal Cultureel Planbureau. De gegevens uit dit rapport hebben betrekking op een smallere categorie binnen de groep gezinsmigranten, namelijk huwelijksmigranten. Het gaat hierbij om gezinsvormende migratie. De situatie van kinderen die zich bij ouders in Nederland voegen of andersom komt in dit rapport dus niet aan de orde. Het rapport bevat cijfers over de periode 2007-2011, maar geeft daarnaast een uitgebreide analyse die de diversiteit aan achtergrondkenmerken en de implicaties daarvan voor deze doelgroep inzichtelijk maakt. Deze informatie is nuttig bij het beschrijven van de recente groep gezinsmigranten.

Demografische kenmerken

Herkomst

Er bestaat een beeld dat gezinsmigranten voornamelijk uit Turkije en Marokko komen, maar de afgelopen jaren is gebleken dat de groep divers is en ook steeds verandert. In 2018 bestond de top 5 van herkomstlanden waar de meeste vrouwelijke gezinsmigranten van ouder dan 18 jaar vandaan kwamen respectievelijk uit Polen [3335], India [2020], Duitsland [1365], Turkije [1040] en Italië [915]. Voor de gezinsmigranten van buiten de EU vormen – naast India en Turkije – Marokko [865], de Verenigde Staten [785] en Brazilië [775] de voornaamste herkomstlanden.⁷ Het WODC rapport *Migratie in Beeld* stelde in 2018 dat gezinsmigranten in het algemeen vaak uit landen komen waar ook arbeids- en asielmigranten vandaan komen.⁸ In de cijfers van 2018 lijkt dit het geval voor landen waarvandaan ook arbeidsmigranten arriveren (zoals India en Polen), maar minder voor landen waarvandaan in voorgaande jaren asielmigranten arriveerden. In 2018 kwamen bijvoorbeeld 190 Syrische, en 30 Eritrese volwassen vrouwen als gezinsmigrant naar Nederland.⁹ Door de jaren heen veranderen de herkomstlanden van waaruit de meeste gezinsmigranten naar Nederland komen. Zo bleek in de periode van 2001 - 2016 de instroom van de toen grote groep Marokkaanse gezinsmigranten afgenomen, terwijl de instroom van Poolse gezinsmigranten juist sterk toenam. Binnen de gehele groep gezinsmigranten bestaat er dus een grote diversiteit aan herkomstlanden van zowel binnen als buiten de EU.¹⁰

Leeftijd

Van alle volwassen vrouwelijke gezinsmigranten uit 2018 was 47% jonger dan 30 jaar, en 19% was 40 jaar of ouder. Van de volwassen vrouwelijke gezinsmigranten uit niet EU landen was 39% jonger dan 30 jaar, en 20% was ouder dan 40 jaar. Hierbij bestaan grote verschillen tussen herkomstlanden. Zo was van de volwassen Indiase vrouwelijke gezinsmigranten in 2018 maar 5% ouder dan 40 jaar. Voor de herkomstlanden Suriname, Japan en de Verenigde Staten gold in 2018 juist dat er meer vrouwelijke gezinsmigranten van 40 jaar of ouder naar Nederland kwamen, dan van 30 jaar en jonger. Van de volwassen vrouwelijke Marokkaanse gezinsmigranten was 45% jonger dan 30 jaar, en 17% ouder dan 40 jaar.¹¹

Huishoudenssamenstelling

Van de recente groep gezinsmigranten hebben we geen cijfermatige informatie over de huishoudenssamenstelling. Per definitie geldt dat vrouwelijke gezinsmigranten niet alleen zijn als ze in Nederland arriveren: ze hebben een referent die hier al langer is gevestigd en hen (in theorie) kan opvangen en wegwijs maken. Het kan echter wel uitmaken welke achtergrond de referent heeft en hoe lang hij of zij al in Nederland gevestigd is. Het is hierbij mogelijk om drie verschillende situaties aan te wijzen.

7 Centraal Bureau voor de Statistiek (2020), *ibid.*

8 Maliepaard, M., Meer, M. van der, Noyon, S. & Schans, D. (2018), *ibid.*

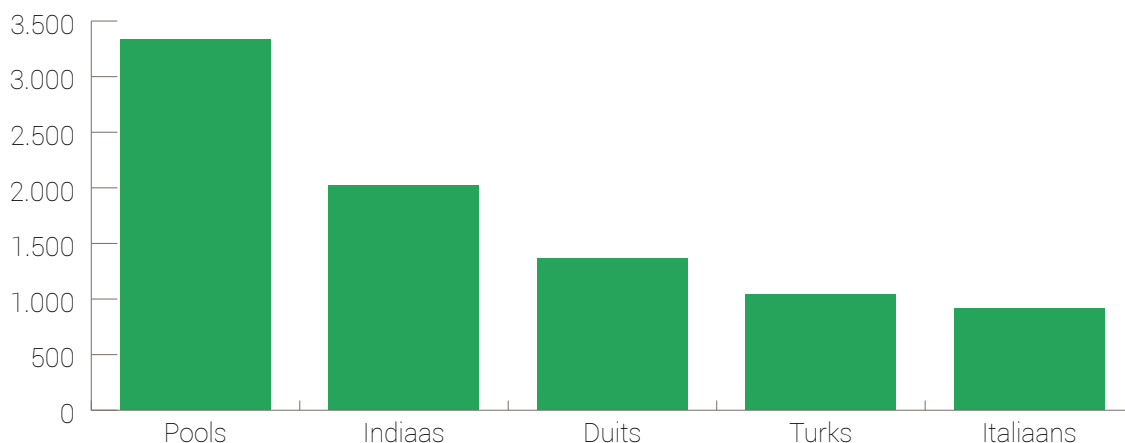
9 Centraal Bureau voor de Statistiek (2020), *ibid.*

10 Maliepaard, M., Meer, M. van der, Noyon, S. & Schans, D. (2018), *ibid.*

11 Centraal Bureau voor de Statistiek (2020), *ibid.*

Top 5 nationaliteiten vrouwelijke gezinsmigranten in 2018 in aantallen

De gezinsmigrant kan zich voegen bij:

1. Een Nederlandse referent zonder migratieachtergrond;
2. Een referent met een migratieachtergrond die al langer in Nederland is gevestigd;
3. Een referent met migratieachtergrond die zich recent in Nederland heeft gevestigd.

In deze laatste twee gevallen kunnen de herkomstlanden van de referent en de gezinsmigrant hetzelfde zijn of juist van elkaar verschillen. Uit het SCP rapport over huwelijksmigranten uit 2014 bleek dat ruim 40% van de gezinsmigranten destijds afkomstig was uit hetzelfde land als de referent, dit kwam vooral voor bij Turkse en Marokkaanse huwelijksmigranten. Bij 17% verschilden de herkomstlanden. Ruim 30% van de huwelijksmigranten had een Nederlandse referent zonder migratieachtergrond. Dit was vooral bij huwelijksmigranten uit Thailand en de Filippijnen het geval.¹²

Het hebben van een Nederlandse referent zonder migratieachtergrond kan voordelen hebben voor het opdoen van Nederlandse contacten en het spreken van de Nederlandse taal. Het kan echter een nadeel zijn dat deze referent niet de ervaring deelt van de migrant, en weinig inzicht heeft in de kwesties die zich voor kunnen doen tijdens het integratieproces. Het SCP rapport uit 2014 stelde dat niet zozeer de herkomst, maar het opleidingsniveau van de referent van belang is voor het bevorderen van de baankans van de migrant.¹³

¹² Sterckx, L. Dagevos, J., Huijnk, W., & Lisdonk, J. van (2014), *ibid.*

¹³ Sterckx, L. Dagevos, J., Huijnk, W., & Lisdonk, J. van (2014), *ibid.*

Opleiding(sniveau)

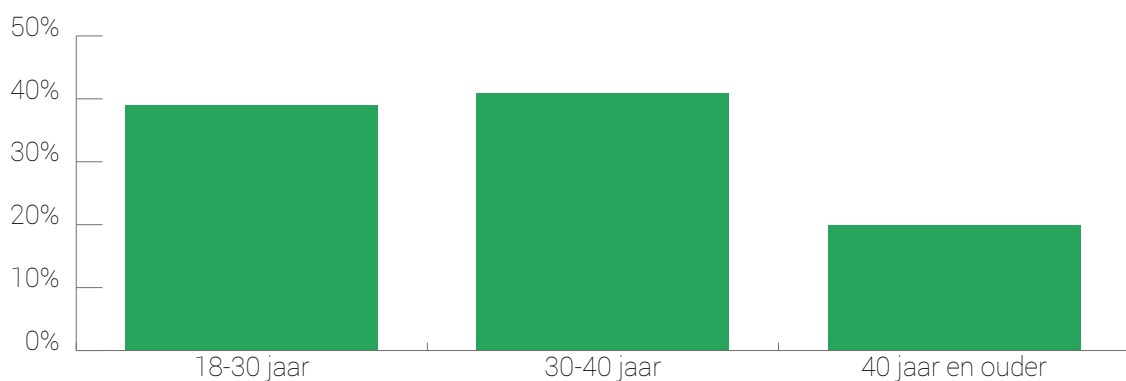
Opleidingsniveau

Voor zicht op het opleidingsniveau gaan we wederom te rade bij het SCP rapport uit 2014 over huwelijksmigranten. Er bestonden grote verschillen qua opleidingsniveau bij vrouwen die tussen 2006 en 2011 als gezinsmigrant naar Nederland kwamen. Er waren laagopgeleide gezinsmigranten, maar er waren ook vrouwen die in eigen land een opleiding op hoog niveau hadden afgerond. Poolse vrouwelijke huwelijksmigranten waren bijvoorbeeld relatief hoogopgeleid. Dit gold ook voor Thaise en Filipijnse huwelijksmigranten. Buitenlandse diploma's worden echter vaak lager gewaardeerd, of zijn niet geldig op de Nederlandse arbeidsmarkt. Het SCP rapport stelde destijds dat hoogopgeleide vrouwen moeilijker aan een baan komen dan laagopgeleide vrouwen, omdat deze eerste groep liever geen laaggeschoold werk doet.¹⁴

Nederlandse taal

Gezinsmigranten zijn inburgeringsplichtig en moeten tijdens de inburgering de Nederlandse taal leren. Behersing van de Nederlandse taal speelt een rol bij de mate waarin iemand 'spontaan' dingen meekrijgt van de Nederlandse samenleving, bijvoorbeeld via media en gesprekken tussen andere (Nederlands sprekende) inwoners. De achtergrond en verblijfsduur in Nederland van de referent (zoals eerder onderverdeeld in drie groepen) kan van invloed zijn op het leren van Nederlands. Uit de gegevens van het SCP rapport uit 2014 blijkt dat huwelijksmigranten met hun partner vaak geen Nederlands spraken, maar de taal van hun herkomstland. Hoogopgeleide huwelijksmigranten spraken over het algemeen goed Engels, waardoor de motivatie om Nederlands te leren soms ontbrak.¹⁵ In een SCP onderzoek uit 2018 gaf een derde van de Syrische nieuwkomers aan nooit Nederlands te spreken met hun partner, twee derde gaf aan dit soms te doen.¹⁶ Vrouwen met een Nederlandse referent zonder migratieachtergrond hadden meer Nederlandse contacten en spraken vaker Nederlands.¹⁷

Leeftijd van volwassen vrouwelijke gezinsmigranten van buiten de EU in 2018

14 Sterckx, L. Dagevos, J., Huijnk, W., & Lisdonk, J. van (2014), *ibid.*

15 Sterckx, L. Dagevos, J., Huijnk, W., & Lisdonk, J. van (2014), *ibid.*

16 Dagevos, J., Huijnk, W., Maliepaard, M. & Miltenburg, E. (2018). *Syriërs in Nederland*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

17 Sterckx, L. Dagevos, J., Huijnk, W., & Lisdonk, J. van (2014), *ibid.*

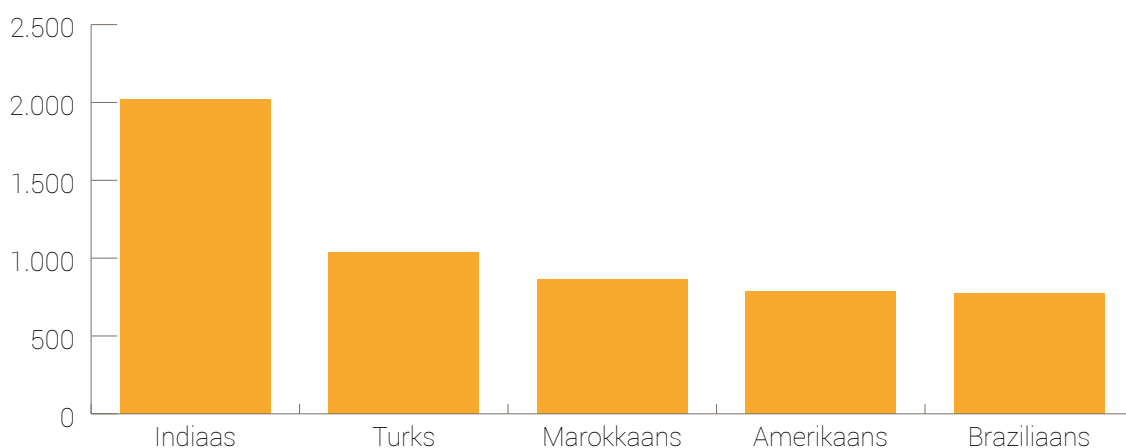

Arbeidsmarktpositie

Vrouwelijke gezinsmigranten die recent van buiten de EU naar Nederland zijn gekomen, zijn verplicht om een inburgeringstraject te volgen, waarin (vanaf 2022) ook aandacht wordt besteed aan arbeidsintegratie. De groep vrouwelijke gezinsmigranten is heel divers: er zijn vrouwen die de ambitie hebben om te werken en vrouwen die (nog) niet op werk zijn geïntereerd. Bij aankomst in Nederland heeft de referent, vanwege de voorwaarden voor gezinsmigratie, voldoende inkomen. Omdat geen aanspraak wordt gedaan op een uitkering, is er voor deze gezinsmigranten geen verplichting om te werken. Uit CBS Statline data blijkt dat van de groep volwassen, vrouwelijke gezinsmigranten van buiten de EU die in 2016 in Nederland arriveerde, na twee verblijfsjaren ongeveer 30% werknemer of zelfstandige was. Dit percentage is lager dan van de groep vrouwelijke gezinsmigranten uit EU landen, waarvan 41% van de vrouwen werknemer of zelfstandige was. Er bestaan grote verschillen tussen verschillende herkomstlanden en leeftijdscategorieën. Van de Filipijnse (59%) en Surinaamse (50%) vrouwen was een groot deel na twee jaar werknemer of zelfstandige, van de Afghaanse (0%) en Syrische (5%) vrouwen een klein deel. Voor de vrouwelijke gezinsmigranten jonger dan 30 jaar van buiten de EU was 33% werknemer of zelfstandige, voor de vrouwen van 40 jaar en ouder was dit 25%.¹⁸

Uit het SCP rapport uit 2014 blijkt dat het beroepsniveau van huwelijksmigranten gemiddeld lager was dan van andere migrantengroepen. Veel huwelijksmigranten hadden werk op elementair niveau. Er waren nauwelijks huwelijksmigranten die op een hoog of wetenschappelijk niveau werkten. Een verklaring hiervoor was dat huwelijksmigranten op een relatief latere leeftijd naar Nederland komen, laagopgeleid zijn en alleen onderwijs hebben genoten in land van herkomst.¹⁹ Vrouwen met een Nederlandse referent zonder migratieachtergrond hebben vaker een betaalde baan dan vrouwen van wie de referent een migratieachtergrond heeft.

Top 5 nationaliteiten vrouwelijke gezinsmigranten van buiten de EU in 2018 in aantallen

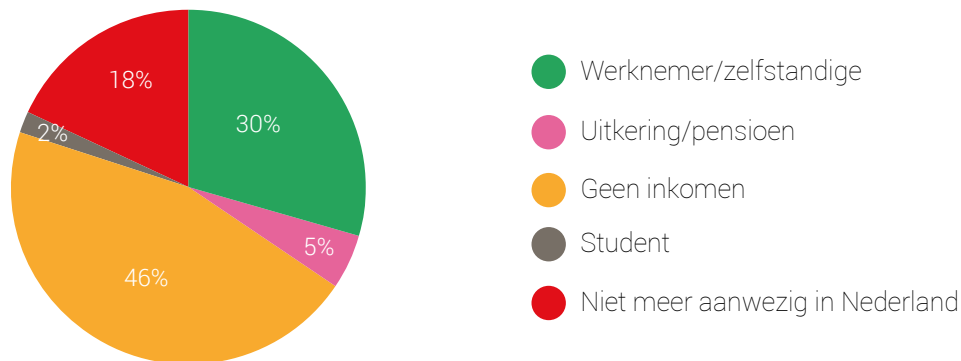

¹⁸ Centraal Bureau voor de Statistiek (2020), *ibid.*

¹⁹ Sterckx, L. Dagevos, J., Huijnk, W., & Lisdonk, J. van (2014), *ibid.*

Sociaaleconomische positie van vrouwelijke gezinsmigranten in 2018 na twee verblijfsjaren

Belemmeringen voor (arbeids)participatie

De groep vrouwelijke gezinsmigranten is zeer divers. De volgende belemmeringen voor (arbeids)participatie *kunnen* door (een deel van) de vrouwelijke gezinsmigranten worden ervaren.

1. Geen of slechte beheersing van de Nederlandse taal en beperkt netwerk

Bij aankomst in Nederland hebben gezinsmigranten waarschijnlijk nog geen goede beheersing van het Nederlands. Dit belemmert het zoeken naar en het vinden van werk. Ook hebben de vrouwen nog geen netwerk in Nederland opgebouwd. Uit het SCP rapport uit 2014 blijkt dat het vaak essentieel was dat de referent hielp met het zetten van stappen richting de arbeidsmarkt.²⁰ De ene referent zal deze steun beter kunnen bieden dan de andere.

2. Diploma's niet geldig of laag gewaardeerd

Voor gezinsmigranten die in hun land van herkomst een diploma hebben gehaald, geldt dat diploma's in Nederland vaak op een lager niveau worden gewaardeerd, of helemaal niet geldig zijn. Ook als gezinsmigranten in het land van herkomst een diploma gehaald hebben en werkervaring hebben opgedaan, moet vaak in Nederland nog een (kostbare) aanvullende opleiding worden gevolgd om het eigen beroep weer uit te kunnen oefenen. Slechte beheersing van het Nederlands vormt hierbij een obstakel. Ook kan een opleiding soms financieel onhaalbaar zijn, zeker als men een gezin gaat stichten en de primaire zorgtaken bij de vrouw komen te liggen.²¹

20 Sterckx, L. Dagevos, J., Huijnk, W., & Lisdonk, J. van (2014), *ibid.*

21 Sterckx, L. Dagevos, J., Huijnk, W., & Lisdonk, J. van (2014), *ibid.*

3. Traditionele rolverdeling

Uit het SCP rapport uit 2014 over huwelijksmigratie, blijkt dat de inkomenseis waarvoor de referent in de periode rond migratie verantwoordelijk is, een traditionele rolverdeling in de hand kan werken. Er kan ook een culturele component meespelen bij de voorkeur voor de rolverdeling waarbij de man werkt en de vrouw de zorg draagt voor het huishouden en de kinderen. Laagopgeleide mannelijke referenten geven vaak de voorkeur aan een traditionele rolverdeling waarbij ze hun vrouw niet aanmoedigen of zelfs belemmeren om buitenshuis te werken. Voor sommige mannen was dit zelfs de reden om een vrouw in het buitenland te zoeken, ook voor Nederlandse referenten zonder migratieachtergrond.²²

4. Minder of geen begeleiding door gemeente

Doordat de referent garant staat voor de vrouw die als gezinsmigrant naar Nederland komt, is het bij aankomst (vaak) niet direct nodig om te werken. Gezinsmigranten zijn bij aankomst niet-uitkeringsgerechtigd (nugger) en niet verplicht om werk te zoeken. Dit betekent echter ook dat vrouwelijke gezinsmigranten niet in beeld zijn bij de gemeente, en in de praktijk vaak geen begeleiding of hulp krijgen bij het zoeken naar werk.²³

5. Arbeidsmarktdiscriminatie

Uit jarenlang onderzoek is gebleken dat discriminatie op de Nederlandse arbeidsmarkt een hardnekkig probleem is. Mensen met een Midden-Oosterse, (Noord-)Afrikaanse of Latijns-Amerikaanse herkomst worden het meest gediscrimineerd op de Nederlandse arbeidsmarkt. Zij worden minder vaak uitgenodigd voor sollicitaties dan mensen zonder migratieachtergrond, zelfs wanneer ze over exact dezelfde competenties beschikken.²⁴ Voor vrouwelijke gezinsmigranten die stappen willen maken richting een (betaalde) baan kan discriminatie een belemmering vormen.²⁵

Leefsituatie

Psychische en fysieke gezondheid

Wanneer mensen zich psychisch en/of fysiek ongezond voelen, hebben zij vaak meer moeite om te participeren in een (betaalde) baan.²⁶ Over recente vrouwelijke gezinsmigranten is geen informatie beschikbaar over gezondheid. Zoals eerder aangegeven vormen gezinsmigranten een zeer diverse groep door de verschillende herkomstlanden en migratieredenen, en dus zullen er ook qua (ervaren) gezondheid veel verschillen bestaan binnen deze groep. In het algemeen voelen jonge migranten zich vaak wat gezonder dan oudere migranten.²⁷ Uit het SCP rapport uit 2014 blijkt vrouwelijke huwelijksmigranten hun gezondheid slechter beoordeelden dan mannelijke.

22 Sterckx, L. Dagevos, J., Huijnk, W., & Lisdonk, J. van (2014), *ibid.*

23 Gruijter, M. de & Toorn, J. van den (2013). *Luxepositie of buitenspel? Vrouwen zonder werk en uitkering*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

24 Thijssen, L., Coenders, M. en Lancee, B. (2019). Etnische discriminatie op de Nederlandse arbeidsmarkt. *Mens en Maatschappij*, 94 (2), 141 – 176.

25 Merkens, N. (2020). *Op weg naar een discriminatievrije arbeidsmarkt*. Den Haag: VNG.

26 Stavenuiter et al. (2020). *Re-integratie van vrouwen met een afstand tot de arbeidsmarkt: kennissynthese*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut; Movisie.

27 Dagevos, J., Huijnk, W., Maliepaard, M. & Miltenburg, E. (2018), *ibid.*

Toentertijd voelden huwelijksmigranten uit vluchtelingenlanden zich gezonder dan huwelijksmigranten uit bijvoorbeeld Marokko en Turkije. Meer dan de helft van de vrouwelijke huwelijksmigranten gaf aan last te hebben van heimwee.²⁸

Sociale contacten

Het hebben van een sterk sociaal netwerk is bevorderlijk voor iemands mogelijkheden om betaald werk te vinden.²⁹ Net als andere nieuwkomers moeten vrouwelijke gezinsmigranten in de beginjaren na de komst naar Nederland de sociale contacten nog opbouwen. Vrouwelijke gezinsmigranten sluiten zich aan bij een referent, en komen in verschillende sociale omgevingen terecht. De referent is al langer in Nederland en heeft misschien al een sociaal netwerk opgebouwd waarbij de vrouwelijke gezinsmigrant kan aanhaken. Uit het SCP rapport uit 2014 blijkt dat er zich destijds grote verschillen voordeden wat betreft de 'ontvangstcultuur' waarin huwelijksmigranten terecht komen. Soms heeft de referent al een netwerk in Nederland, soms zijn de huwelijksmigrant en referent erg op elkaar aangewezen. Huwelijksmigranten waarbij de referent een Nederlander zonder migratieachtergrond is, komen het vaakst in een situatie terecht waarin men kan aansluiten bij een bestaand netwerk van Nederlands sprekende mensen. De inburgeringscursus, en het hebben van schoolgaande kinderen zijn vindplaatsen voor het opdoen van sociale contacten. Het gebrek aan vrienden binnen en buiten het netwerk van hun partner is een van de belangrijkste redenen waarom huwelijksmigranten soms ontevreden zijn over hun beslissing naar Nederland te komen. Er zijn huwelijksmigranten die noch met herkomstgenoten, nog met Nederlanders zonder migratieachtergrond veel contact hebben. Sociaal isolement is dan een reëel risico.³⁰

Financiële situatie

De referent moet financieel garant staan voor de gezinsmigrant en heeft dus rond het moment van migratie voldoende en duurzaam inkomen. Uit CBS Statline data van 2016 blijkt dat na twee verblijfsjaren in Nederland ongeveer de helft (46%) van de vrouwelijke gezinsmigranten van buiten de EU geen eigen inkomstenbron heeft, en ongeveer 5% een uitkering (of pensioen) ontvangt. Vooral Afghaanse, Japanse en Marokkaanse vrouwen hadden geen eigen inkomen.³¹ Uit het SCP rapport uit 2014 over huwelijksmigranten blijkt dat veel gezinnen destijds moesten rondkomen van een laag huishoudensinkomen. Vooral het huishoudinkomen van huwelijksmigranten uit vluchtelingengroepen bleek laag te zijn. Huwelijksmigranten uit Thailand en de Filippijnen bevonden zich naar verhouding in de beste financiële positie.³⁴

28 Sterckx, L. Dagevos, J., Huijnk, W., & Lisdonk, J. van (2014), *ibid.*

29 Stavenuiter et al. (2020), *ibid.*

30 Sterckx, L. Dagevos, J., Huijnk, W., & Lisdonk, J. van (2014), *ibid.*

31 Centraal Bureau voor de Statistiek (2020), *ibid.*

34 Sterckx, L. Dagevos, J., Huijnk, W., & Lisdonk, J. van (2014), *ibid.*

Colofon

Auteurs: Drs. M. de Gruijter, Joline Verloove, MSc, Marte Sikkema, MSc
M.m.v. Mariam Badou, MSc & Elly IJland
Vormgeving: Suggestie & Illusie
Financier: Ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid
Uitgave: Kennisplatform Integratie & Samenleving
p/a Kromme Nieuwegracht 6, 3512 HG Utrecht, T (030) 230 3260

De publicatie kan gedownload worden via de website van het Kennisplatform Integratie & Samenleving:
www.kis.nl.

© Kennisplatform Integratie & Samenleving, Utrecht 2021.

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij Movisie. Gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.

The copyright of this publication rests with Movisie. Partial reproduction of the text is allowed, on condition that the source is mentioned.

Kennisplatform Integratie & Samenleving

Kennisplatform Integratie & Samenleving doet onderzoek, adviseert en biedt praktische tips en instrumenten over vraagstukken rond integratie, migratie en diversiteit. Daarnaast staat het platform open voor vragen, signalen en meningen en formuleert daar naar beste vermogen een antwoord op. Deze kennisuitwisseling is bedoeld om een fundamentele bijdrage te leveren aan een pluriforme en stabiele samenleving. Blijf op de hoogte van alle projecten, vragen en antwoorden en andere kennisuitwisseling via www.kis.nl, de [nieuwsbrief](#), [Twitter](#) en [LinkedIn](#).

Kennisplatform Integratie & Samenleving is een programma van het Verwey-Jonker Instituut en Movisie
T 030 230 32 60

E info@kis.nl

I www.kis.nl